

DAG SKOGHEIM

Dag Skogheim er født 1928. Han er norsk forfatter og debuterte med en diktsamling i 1970 og har senere utgitt en rekke sakprosa-bøker. Sitt første møte med bygda forteller han om i en artikkel i Klassekampen. «Første gang jeg kjørte opp Rendalen var i slutten av 1950-tallet, en iskald vinternatt, kaldblek måne med smaragdgrønn vei over himmelhvelvet. Jeg visste det ikke da, men noen år seinere var jeg selv oppe i Misteregga i Ytre Rendalen».

I artikkelen forteller Skogheim om sine to år som lærer ved Fagertun skole i Rendalen.

TO SÆRDELES INTERESSANTE ÅR I RENDALEN

Mine to år som lærer ved Rendalen realskole og ungdomsskole 1962–1964 ligger på topp i min erindring. Jeg kom fra Ålesund der jeg ett år hadde vært lærer ved Kolvikbakken realskole. Hundrevis av elever var det, en stor skole. Jeg trivdes veldig bra, men da det var helt umulig å få leilighet (Vi bodde bokstavelig talt i koffertene og esker det året vi var der, min fru Rannveig og min datter Mette) måtte jeg søke ny stilling. Rannveig var sykepleier og hadde post ved Sykehuset i Ålesund. Mette hadde funnet seg godt til rette, men vi måtte reise til et annet sted med hus for oss. Jeg kom til Rendalen rett fra eksamensbordet i Trondheim – engelsk grunnfag. Derfor fikk jeg undervise i både engelsk, tysk og norsk. Elevene mine, fra lengst nord i Rendalen til lengst i sør – var så ivrige og interesserte at jeg aldri møtte maken.

TEKST: DAG SKOGHEIM

Jeg hadde nok en helt uvanlig bakgrunn, elleve års sammenhengende lungetuberkulose (1943–1954). Jeg hadde selv aldri gått i noen skole. Jeg leste meg til eksamen artium som privatist (latin) helt uten lærere. Da hadde jeg lært å pugge og stole på meg selv.

Hvorfor valgte jeg å søke Rendalen? Saken er at i 1934 lærte jeg å

lese hos min mormor. Hun drev et småbruk og hennes kjæreste rekreasjon var lesing, lesing, lesing – gjerne Jakob Breda Bulls romaner. Hun sa: «Du, Dag, sett deg ved bordet og bla i Nordahl Rolfsens lesebok, se på bildene og lær deg å sette bokstavene sammen så lærer du deg selv å lese!» Det gjorde jeg.

Tenk, vinteren 1934, ytterst på

Helgelandskysten, og for første gang stove seg fram i den forrykende fortellingen om Ulveslaget! Nå kom jeg dit jeg ville, til Ola Stygpåjords eget rike. Fantastisk!

Vi flyttet til ny enebolig like ved skolen. Utrolig! Elevene min hadde så vakre navn og ennå var tømmerfløtingsdriften igang i dalen. To ganger har jeg sett tømmeret komme tord-

Ytre Rendal linjedelte ungdomsskole 1963.

nende ned Mistra. Vi sto der, hundrevis av folk, ventet, hørte og så. To ganger kjørte vi opp til Jutulhogget,

begge ganger i fullt måneskinn! Det var fantastisk, og vi sto der, Mette, Rannveig og jeg, fullstendig fjetret.

Rannveig hadde hele sin morsfamilie på Tynset, Lonåsen. Gjett om vi fikk smake "Jønnbrød"!

Høsten 1963 ble min lærerkollega den gangen, Kjell Borgen, og jeg med østover til slakteplassen for rein der inne. Hjem kom vi sent på natt med en stor reinkalv som vi flådde, parterte og delte resten av natta – men jeg tror nok vi hadde en liten dråpe aquavita til. Vi klarte å undervise dagen etter. I alle fall kom ingen klager!

Det ble to fine år i Rendalen, omgitt av vennlige, kloke mennesker. Begge skoleårene hadde jeg klassene 9 A og 8 A. Dere skal vite at jeg likte dere så godt at Rannveig spurte meg av og til om det bare var enestående elever jeg hadde. Ja, dere var enestående! Hvorfor forlot jeg da Rendalen? Jeg var ung og ambisiøs – ville ha en bredere faglig basis. Jeg søkte og fikk stilling i Asker. Der var jeg i åtte år og hadde det virkelig spennende og bra. Jeg sluttet mine elleve år i skolen der nede i Asker. Fremdeles hender det at elever fra Ålesund, Rendalen og Asker ikke bare sender meg hilsener, men kommer og besøker meg.

Jeg fikk med meg mye gjennom mine elleve skoleår. Jeg er ikke lenger så ung som den gang jeg sto ved tavla i Rendalen med kritthvite lærerfingre og noterte rekker av idiomatiske uttrykk fra engelsk og tysk.

I årene som fulgte har jeg utelukkende arbeidet med historisk materiale og skrevet en rekke skjønnlitterære og faglitterære bøker. La meg nevne for dere – jeg må få skryte litt – at jeg i vinter ble tildelt Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Minnemedalje i gull. Seremonien foregikk i Erkebispegården i Trondheim den 6. mars. Det var stas!

Beste hilsen Dag Skogheim.

Fløting i Mistra. MINØ.42401.

MINØ.35179

Tømmerfløting. Steinar Thorsteinsen, Rolf Thorsteinsen, Henrik Dalby, Oddvar Botillen. Foto: Thoralf Thorsteinsen.